

	Констату вальний етап	Формувальний етап			Констату вальний етап	Формувальний етап		
		Проміж зріз	Контр. зріз			Проміж зріз	Контр. зріз	
Високий	10,55	10,89	11,14	+0,59	9,91	16,11	30,19	+20,28
Середній	15,37	16,18	16,92	+1,55	14,84	21,62	32,21	+17,37
Нижче середнього	30,84	31,55	31,76	+0,92	31,13	25,27	21,56	-9,57
Низький	43,24	41,38	40,18	-3,06	44,12	37,00	16,04	-28,08

ВИСНОВКИ. Отже, зміст цілеспрямованої роботи педагогів з військово-патріотичного виховання учнів основної школи у процесі занять з хортингу охоплював ігрову діяльність, спортивні змагання з хортингу, які сприяли підвищенню військово-патріотичної вихованості учнів основної школи, поліпшенню якості навчально-виховного процесу. Аналіз отриманих результатів показав, що ефективність військово-патріотичного виховання учнів основної школи у процесі занять хортингом підвищилася за таких педагогічних умов: тісному взаємозв'язку сімей і педагогічного колективу експериментальних ЗНЗ; правильної педагогічної спрямованості форм і методів військово-патріотичного виховання учнів основної школи; удосконалення змісту військово-патріотичного виховання підлітків; застосування сучасних навчально-виховних методів у основній школі; відповідність змісту військово-патріотичного виховання в процесі занять з хортингу інтересам підлітків; визнання вихованця як найвищої цінності, справедливе ставлення й глибоке розуміння учня.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми. *Перспективним може бути* вивчення: особливостей військово-патріотичного виховання в процесі занять з хортингу учнів різних вікових груп; зв'язку військово-патріотичного й фізичного виховання учнів основної школи; педагогічних умов військово-патріотичного виховання учнів основної школи тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу : навчально-методичний посібник / Е. Єрмоєнко. – К., 2009. – 227 с.
2. Зубалій М. Д. Форми військово-патріотичного виховання допризовної молоді / М. Зубалій. – К., 2010. – 272 с.
3. Мірошніченко В. І. Система патріотичного виховання майбутніх офіцерів-прикордонників : монографія / В. І. Мірошніченко. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2012. – 376 с.
4. Tymchyk, M. V. (2013). Patriotyczne wykhovannia starshykh pidlitkiv u protsesi phiskulturno-masovoi roboty [Patriotic education of senior teenagers in the process of sport and mass work]. (*Dissertation Abstract*, Kyiv).
5. Tretiakov, V. & Farforovskiy, V. (Eds.) (1982). Osnovy voienno-patrioticheskogo vospitaniia shkolnikov [Bases of military-patriotic upbringing of pupils]. Kyiv.
6. Farforovskiy, V. P. & Valeev, I.I. (1991). Patrioticheskoe vospitaniie uchashchyhsia v natsionalnoi shkole [Patriotic upbringing of pupils in national school]. Moscow.

УДК: 37,037:373,543

Ткаченко М.В.
УГЛ КНУ імені Т.Шевченка

СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЦІННОСТЕЙ ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті автор акцентує увагу на особливостях фізичного виховання в вищих медичних навчальних закладах, яке створює передумови для сучасного стану формування відповідального ставлення студентів до цінностей оздоровчої діяльності. Важливим питанням сьогодення є здоров'я студентської молоді, його формування, збереження та зміцнення. Студенти – це майбутнє країни, від стану їхнього здоров'я залежить здоров'я всієї нації. Тому проблема збереження і поліпшення здоров'я студентської молоді є пріоритетною проблемою сучасності.

Ключові слова: сучасний стан, оздоровча діяльність, фізичне виховання, мотив, студент.

Ткаченко М.В. Современное состояние формирования ответственного отношения студентов высших медицинских учебных заведений к ценностям оздоровительной деятельности. В статье автор акцентирует внимание на особенностях физического воспитания в высших медицинских учебных заведениях, которое создает предпосылки для современного состояния формирования ответственного отношения студентов к ценностям оздоровительной деятельности. Важным вопросом сегодня является здоровье студенческой молодежи, его формирование, сохранение и укрепление. Студенты - это будущее страны, от состояния их здоровья зависит здоровье всей нации. Поэтому проблема сохранения и улучшения здоровья студенческой молодежи является приоритетной проблемой современности.

Ключевые слова: современное состояние, оздоровительная деятельность, физическое воспитание, мотив, студент.

Tkachenko M.V. The current state of formation of the responsible attitude of students of higher medical schools to the values of recreational activities. The author focuses on the characteristics of physical education in higher medical schools, which creates prerequisites for the formation of the modern state of the responsible attitude of students to the values of recreational activities. An important issue today is the health of students, its formation, preservation and strengthening.

Students - the future of the country, the state of their health depends on the health of the nation. Therefore, the problem of preserving and improving the health of students is a priority issue of our time. Compulsory physical education classes are not always able to fill the shortage of motor activity of students, to ensure the return of their mental health, prevent disease, developing on the background of chronic fatigue. Contribute to the solution of this problem independent study students exercise for a week. Self-employment physical culture and sports help to eliminate the weaknesses of their motor activity, promote more active learning curriculum and preparation of benchmarking. These sessions provide an opportunity to learn a number of new motor skills, which are not covered by the program of physical education, to expand the range of motor actions, improve sports skills, it is especially important for medical students, because they are the popularizers of a healthy lifestyle.

Key words: : *Current status, being activities, physical education, the motive, the student.*

Вступ. В останні десятиліття світова наука ввела проблему оздоровчої діяльності у коло глобальних питань, вирішення яких обумовлює кількісні та якісні характеристики майбутнього розвитку людства. [3, с.-528]. Оздоровча діяльність людини, його формування, збереження і зміцнення виступають центральною проблемою фактично всіх країн світу. Стратегія формування позитивного ставлення людини до оздоровчої діяльності знаходиться під пильною увагою Організації Об'єднаних Націй (ООН) та її спеціалізованої установи – Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) і відображена в такому документі, як "Всесвітня Декларація з охорони здоров'я" [2, с.-336].

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Оздоровча діяльність є однією з найдоступніших і наймасовіших форм рекреації. Її роль буде постійно зростати, зважаючи на об'єктивно зумовлене характером розвитку сучасного суспільства зменшення фізичної рухливості та активності людей. Тому лише спортивно-оздоровча діяльність може вирішити цю проблему, яка дедалі загострюється. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття), «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті», «Концепція фізичного виховання в системі освіти України» акцентують увагу на подальшому вдосконаленні фізичного виховання в усіх типах навчальних закладів.

Мета дослідження

Визначені аспекти окреслюють *мету статті*, яка полягає у характеристиці сучасного стану формування відповідального ставлення студентів вищих медичних навчальних закладів до цінностей оздоровчої діяльності.

Результати дослідження та їх обговорення

Життя та здоров'я людини в сучасному суспільстві є невід'ємною складовою загальнолюдських цінностей. Адже за всі часи саме здоров'я було необхідною передумовою повноцінного життя особистості в трудовій, навчальній та інших сферах діяльності. Позитивно ціннісне ставлення до оздоровчої діяльності студентів університету розглядається, як складний психологічно-педагогічний феномен, який мотивує молодих дівчат та юнаків спрямовувати свої зусилля на виконання фізичних вправ з метою зміцнення здоров'я, підвищення фізичної підготовленості, покращення функціонального стану організму, необхідного для повноцінної індивідуальної життєдіяльності [1, с.14]. Як стверджують Лосік Т.М., Сорокін Ю.С., Долонний Ю.О. щодо програм професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП), як спеціально направлене та вибране застосування засобів фізичної культури та спорту для підготовки людини до майбутньої професійної діяльності. також до даних груп включають фізичне виховання студентів-медиків [5].

Фізична культура — частина загальної культури суспільства і людини, сформований рівень їхнього розвитку, результат освіченості, вихованості, засіб оздоровлення, вдосконалення фізичних здібностей, спортивних досягнень, як чинник формування потенціалів людини, що виявляються у таких цінностях, як здоров'я, рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості, спосіб життя [6, с.216]. Сергєєвою Т.П. було визначено складові культури здоров'я, які необхідно сформувати в майбутніх фахівців, особливо медиків, а саме: гуманістичні ціннісні орієнтації та ідеали, які дозволяють орієнтуватися особистості в широкому спектрі цінностей та формувати на цій основі відповідне ставлення до навколишнього світу; знання духовного, психічного та фізичного аспектів здоров'я людини; володіння оздоровчими технологіями для формування, збереження й зміцнення свого здоров'я та здоров'я майбутніх вихованців [7]. Хіміч І.Ю. стверджує, що причиною розпочатого в кінці минулого століття різкого зниження здоров'я студентської молоді, насамперед, інтенсивна образотворча діяльність, яка характеризується високими розумовими навантаженнями і нервово-емоційною напругою. Причому напруга має прогресовану спрямованість чинності зростаючого потоку інформації та комп'ютеризації навчання. Багатогодинні сидіння в навчальних аудиторіях неолік рухової активності створюють умови для порушення опорно-рухового апарату, а безперервна інтелектуальна робота підсилює стан напруженості основних функціональних систем організму. Вільний час студентів заповнений виконанням домашніх завдань, або пасивним відпочинком. При цьому очевидний неолік рухової активності, без якого людський організм не може повноцінно розвиватися, неможливо компенсувати тільки одним заняттям на тиждень. Результати дослідження дозволяють констатувати, що одним з найважливіших засобів зниження нервово-емоційної напруги в навчальному процесі являється оптимальна рухова активність і фізичне навантаження. Студенти, які дотримуються рухової активності, мають досконаліші адаптаційні можливості, і високу працездатність. У них поліпшується функціонування тих систем організму, які зазвичай піддаються найбільшому навантаженню при впливі нервово-емоційним навантаженням (серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем, а також центральної нервової системи). Як наслідок, підвищується тонус центральної нервової системи і насамперед головного мозку, що призводить до підвищення розумової працездатності, а також зниженню напруги адаптивних механізмів, як найшвидшої адаптації студентів до навчального процесу в вузі [8]. Прагнення до самопізнання психофізичних можливостей, розуміння краси людського тіла і спортивних рухів, а також до розуміння автономії свого внутрішнього світу веде до формування творчої індивідуальності людини високого рівня фізичної культури. Зазвичай такі люди не задовольняються досягнутими результатами, а постійно прагнуть до творення нового. Причому їх творчий настрій не обмежується лише фізичним самовдосконаленням і охоплює інші сфери життя - праця, побут, спілкування, організацію відпочинку.

Як правило, результатом подібних зусиль стає сформована потреба в саморозвитку, достатньо великий обсяг засвоєних знань, рухових умінь і навичок, розвинене аналітичне та інтуїтивне мислення, здатність і прагнення до життєтворчості. Молоді люди повинні знати, що причини багатьох людських помилок і трагедій полягають у невмінні підкорювати власну натуру. Сфера фізичної культури об'єднує біологічний і соціальний початок в людині, допомагає особистості стати сильніше. Сильна особистість - синтез розуму, фізичного здоров'я і волі. Безумовно, якості сильної особистості не можна придбати у відчайдушному веселощі, непотрібних розвагах або захопленні власного егоїзму. Тільки завдяки усвідомленню природи повсякденних турбот і негараздів з'являється впевненість у власних силах і шанс їх подолати. Вузівська педагогічна практика показує, що у студентів, включених в систематичні заняття з фізичного виховання і виявляють на цих заняттях досить високу активність, виробляється певний стереотип режиму дня, спостерігається розвиток соціально орієнтованих установок і більш високий життєвий тонус. Вони більшою мірою комунікабельні, висловлюють готовність до співпраці, цінують суспільне визнання, адекватно реагують на критику в свою адресу. Цієї категорії студентів більшою мірою притаманні відповідальність, почуття обов'язку, сумлінність, зібраність. Вони більш успішно взаємодіють у роботі, що вимагає систематичного напруги організму, їм легше дається ефективний самоконтроль. Все це вказує на ґрунтовне позитивний вплив регулярних фізичних навантажень на характерологічні особливості особистості студентів [10, с.- 97]. У сучасних умовах велика кількість причин призводить до певної дезорганізації природних основ ефективного життя особистості, викликає кризу емоційності, основними проявами є емоційна дисгармонія, відчуженість і незрілість почуттів, що ведуть до погіршення здоров'я і захворювання. При цьому велике значення для здоров'я та оздоровчої діяльності має установка людини на довге здорове життя.

У наслідок поступової урбанізації життя, широкого використання транспортних засобів, а також механізації, автоматизації виробничої та домашньої праці, поширення інформаційно - комп'ютерних технологій у всіх сферах життя значно зменшується необхідність у фізичних зусиллях та рухах [4, с.-392]. За таких умов малорухомий спосіб життя поряд із незбалансованим харчуванням, вживанням наркотичних речовин та тютюнопалінням спричиняє зростаючі ризики для життя та здоров'я людей. Це призводить до історичних зрушень у структурі причин та проявів захворюваності – неінфекційні хвороби стали основною причиною патологій здоров'я та смертності. Характерною рисою сучасної епохи є наявність складних політичних, соціально-економічних, екологічних та інших проблем, які негативно впливають на здоров'я людини. До причин негативного впливу на фізичний стан учені відносять гіподинамію (недостатню рухливість), надлишкову вагу, шкідливі звички (паління, уживання алкогольних напоїв), нерациональний режим роботи й відпочинку та ін. У багатьох дослідженнях називають ті основні фактори, які сприяють збереженню здоров'я людини: особиста гігієна, фізична підготовка, рухова активність, стиль життя (праця, помешкання, харчування й ін.), медицина (якість лікування, профілактика хвороб). Із них деякі потребують великих матеріальних витрат. Тому раціональний шлях вирішення проблеми полягає в приведенні в дію механізмів актуалізації активності людини, спрямованої на оздоровлення організму засобами фізичної культури. У зв'язку з цим стає актуальною проблема підготовки студентів до самостійних занять фізичною культурою [9, с. 379].

ВИСНОВКИ У сфері інноваційної діяльності фізичного виховання і спорту значну вагу приділяють пошуку нових організаційних форм фізкультурно – оздоровчої роботи зі студентами в рамках навчального процесу і в позанавчальний час. Відповідно до сучасних підходів основними завданнями фізкультурно – оздоровчої роботи в навчальному закладі є формування у студентів потреби до оздоровчої діяльності і ведення здорового способу життя. Це сприяє підвищенню у них функціонального стану, розвитку фізичних якостей, формуванню рухових умінь і навичок. Фізкультурно – оздоровча робота допомагає емоційному, інтелектуальному, духовно – моральному й естетичному розвитку особистості, формуванню творчих здібностей.

ПЕРСПЕКТИВНИМ НАПРЯМКОМ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ є виявлення педагогічних умов сучасного стану формування відповідального ставлення студентів вищих медичних навчальних закладів до цінностей оздоровчої діяльності в освітньому просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іваненко Т.В. Формування позитивного ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня к. пед. н. / Т.В. Іваненко. – К., 2011. – 12 с.
2. Туманян Г.С. Здоровый образ жизни и физическое совершенствование / Г.С. Туманян. – М.: Академия, 2009. – 336 с.
3. Бар О. Здоровье детей и двигательная активность: от физиологических основ до практического применения / О. Бар – Т. Роуланд; пер. С. англ. И. Андреев. – К.: Олимп. Лит., 2009. – 528 с.
4. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания: учебник / [под ред. Т.Ю. Круцевич]. – К.: Олимп. лит., 2003. – Т. 2. – 392 с.
5. Лосік Т.М., Сорокін Ю.С., Долонний Ю.О./Здоров'я студентів в умовах сучасного довкілля та інноваційних технологій – Донбаська державна машинобудівна академія.- 2011
6. Фізична культура та здоровий спосіб життя: Матеріали I Міжнародної конференції. ВДПІ. – Вінниця, 1993. – 216с.
7. Сергеева Т.П. Теоретичні засади формування культури здоров'я студентської молоді/ «Наука і освіта» №2, 2011
8. Химич И.Ю. Физические упражнения как средство повышения устойчивости к нервно-эмоциональному напряжению студентов вузов.// Журнал «физическое воспитание студентов» №6, 2012
9. Круцевич Т. Ю. Управління процесом фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич, В. В. Петровський. - К. : Олімпійська література, 2008. – 379 с.

10. Виленський М.Я., Беляева В.А. Физическая культура в самовоспитании / М.Я. Виленський, В.А. Беляева : Учебное пособие. – М.: Высш. шк., 1984. –97 с.
11. Muller Norbert. Olympic Education Programmes // Program and Abstract Book. The 1996 International Pre-Olympic Scientific Congress, Dallas, Texas, USA, 1996. P. 76
12. Justice, C., Rice, J., Warry, W., & Laurie, I. Taking inquiry makes a difference – a comparative analysis of student learning. Journal of Excellence in College Teaching, 2007. 18(1), pp. 57-77.
13. Allison M.T. New Humanism and International Discourse: Sport and Science as Forms of Cultural Exchange // Sport and Humanism: Proceedings of the International Workshop of Sport Sociology in Japan.1. Gotenba, 1988. P. 21-39.

УДК: 715.8:798.2-053.4-056.26

Толкачова О.В., Дорошенко В.В.

Запорізький національний технічний університет, Запорізький національний університет

ЭФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІПОТЕРАПІЇ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ 6-8 РОКІВ З ДЦП В УМОВАХ КІННО-СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ

У статті подається аналіз ефективності застосування іпотерапії у фізичній реабілітації дітей 6-8 років з церебральним паралічем в умовах кінно-спортивного комплексу. Показано, що в процесі використання реабілітаційного комплексу із застосуванням іпотерапії для дітей з церебральним паралічем в умовах кінно-спортивного комплексу відзначається достовірне покращення величин досліджуваних показників, що може служити підтвердженням ефективності використання іпотерапії для дітей з церебральним паралічем в умовах кінно-спортивного комплексу.

Ключові слова: фізична реабілітація, дитячий церебральний параліч, іпотерапія, діти 6-8 років, кінно-спортивний комплекс.

Толкачова Е.В., Дорошенко В.В. Эффективность использования ипотерапии в физической реабилитации детей 6-8 лет с ДЦП в условиях конно-спортивного комплекса. В статье дается анализ эффективности применения ипотерапии в физической реабилитации детей 6-8 лет с церебральным параличом в условиях конно-спортивного комплекса. Показано, что в процессе использования реабилитационного комплекса с применением ипотерапии для детей с церебральным параличом в условиях конно-спортивного комплекса отмечается достоверное улучшение величин исследуемых показателей, может служить подтверждением эффективности использования ипотерапии для детей с церебральным параличом в условиях конно-спортивного комплекса.

Ключевые слова: физическая реабилитация, детский церебральный паралич, ипотерапия, дети 6-8 лет, конно-спортивный комплекс.

Tolkachova O.V., Doroshenko V.V. Hippotherapy therapeutic efficiency in the physical rehabilitation of 6-8 years old children with cerebral palsy diagnosis in terms of equestrian sports complex. The article studies the use of hippotherapy as a physical rehabilitation course for 6-8 years old children with cerebral palsy diagnosis in terms of equestrian sports complex. It contains the results of the experimental study of gross motor and self-care functions of 6-8 years old children with cerebral palsy before and after applying physical rehabilitation using hippotherapy in terms of equestrian sports complex. Lying both on back and stomach, sitting on the floor, sideways overturns, kneeling, crawling, standing and getting up, sitting, walking on one foot and self-care functions according to Barthel index are analyzed as the initial level of gross motor functions indicators. The comparative characteristic is given of the above mentioned indicators before and after the application of physical rehabilitation program using hippotherapy in terms of equestrian complex. Analysis is made of the effectiveness of the complex in improving gross motor functions and self-care functions of 6-8 years old children with cerebral palsy. It is proved that physical rehabilitation using hippotherapy in terms of equestrian sports complex has had a fairly pronounced effect on the performance of gross motor functions and self-care functions. It is determined that the most significant changes occurred with gross motor functions indicators of 6-8 years old children with cerebral palsy (lying both on back and stomach, sitting on the floor, crawling, kneeling, standing and getting up, sitting, and walking on one leg) and self-care functions according to Barthel index. It is shown that during the course of physical rehabilitation program application of the hippotherapy in terms of equestrian sports complex has brought a significant improvement in the quantities of almost all the studied parameters: gross motor functions and self-care functions, it can serve as proof of sufficient efficiency of the rehabilitation program in terms of hippotherapy equestrian complex for 6-8 years old children with cerebral palsy.

Key words: physical rehabilitation, cerebral palsy, hippotherapy, 6-8 years old children, equestrian sports complex.

Дитячий церебральний параліч посідає одне із провідних місць в структурі дитячої інвалідності. В більшості країн світу за останній час спостерігається тенденція до зросту захворюваності на ДЦП. Згідно даних медичної статистики, поширеність ДЦП як за кордоном, так і в Україні становить 20-25 випадків на 10 000 дитячого населення [8]. При ранньому початку реабілітаційних заходів більш повно вдається компенсувати порушені функції. Ряд вітчизняних та зарубіжних науковців фіксують увагу на ефективності комплексного підходу до ранньої корекції порушень розвитку дитини з руховою патологією в ході реабілітаційного впливу [3, 5]. В даний час існують різні засоби реабілітації хворих з даним захворюванням: заняття ЛФК, курси масажу, різні фізіотерапевтичні процедури, гідрокінезітерапія, лікування